

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 23CoCsp/47/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8120204105
Dátum vydania rozhodnutia: 17. 02. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Mariana Muránska
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2021:8120204105.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Mariany Muránskej a sudcov JUDr. Evy Šofrankovej a JUDr. Martina Barana, v spore žalobcu W. D., E.. XX.XX.XXXX, I. Z., A. X, zastúpeného JUDr. Igorom Šafrankom, advokátom, so sídlom vo Svidníku, Sovietskych hrdinov 163/66 proti žalovanému: HOME CREDIT, a.s., so sídlom Teplická 7434/147, Piešťany, zastúpenému Advokátska kancelária GOLIAŠOVÁ GABRIELA s.r.o., so sídlom Piaristická 707/25, Trenčín, o primerané finančné zadostučinenie s príslušenstvom, o odvolaní žalovaného proti rozsudku Okresného súdu Prešov zo dňa 09.10.2020, č. k. 11Csp/62/2020 - 34 jednohlasne takto

rozhodol:

Potvrďuje rozsudok vo výrokoch I. a III.

Nepriznáva stranám náhradu trov odvolacieho konania.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie žalovanému uložil povinnosť zaplatiť žalobcovi 300,- eur do 3 dní od právoplatnosti rozsudku a v prevyšujúcej časti žalobu zamietol. Vyslovil, že žalobca má voči žalovanému nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %, a to z prisúdenej istiny.

2. V dôvodoch rozhodnutia prvoinštančný súd uviedol, že základným predpokladom úspešného uplatnenia primeraného finančného zadostučinenia podľa zákona č. 250/2007 Z. z. je porušenie práva alebo povinnosti podľa osobitných predpisov slúžiacim na ochranu spotrebiteľa. V tejto súvislosti poukázal na predchádzajúce konanie vo vzťahu medzi stranami sporu na OS Prešov sp. zn. 14Csp/57/2018. Uviedol, že v tomto predchádzajúcom konaní vyhodnotil súd dohodu o zrážkach zo mzdy ako neprijateľnú zmluvnú podmienku a poukázal aj na nedostatok zmluvy, ktorú táto dohoda zabezpečovala, a to absenciu RPMN. Za závažné pochybenie žalovaného tu súd prvej inštancie považuje, že dohoda o zrážkach zo mzdy musí mať písomnú formu, v tomto prípade však nebola uzatvorená v zmluve podpísanej jej účastníkmi ale bola zakomponovaná do pomerne rozsiahlych úverových zmluvných podmienok žalovaného, ktoré obsahovali 6 strán písané drobným písmom a dokonca nie je v nich ani zvýraznená označením tejto dohody v samostatnej hlave, ale je obsiahnutá v hlave 6 § 1 pod názvom podmienky zabezpečenia úverovej zmluvy. Ide o typický príklad nepoctivého správania sa žalovaného, ak text dohody o zrážkach zo mzdy ako významného zabezpečovacieho inštitútu ukryl do týchto zmluvných podmienok, ktoré strany nepodpísali. Bolo preukázané aj to, že žalovaný opakovane predkladal túto dohodu zamestnávateľovi žalobcu na jej realizáciu, aj keď išlo o neprijateľnú zmluvnú podmienku, ktorá je podľa § 53 ods. 5 Občianskeho zákonníka je neplatná. Po zohľadnení všetkých týchto okolností súd prvej inštancie považoval za primerané finančné zadostučinenie v sume 300,- eur, ktorá napĺňa požiadavku primeranosti po zohľadnení vyššie uvedených okolností a je dostatočnou satisfakciou pre žalobcu a sankciou pre žalovaného. V prevyšujúcej časti tak žalobu zamietol a o trovách konania strán rozhodol podľa § 255 a nasl. CSP.

3. Proti tomuto rozsudku, okrem výroku o zamietnutí žaloby v prevyšujúcej časti, podal včas odvolanie žalovaný, ktorý navrhol v tejto časti rozsudku zrušiť a vrátiť vec súdu prvej inštancie na ďalšie konanie. V odvolaní uvádza, že predpokladom toho, aby súd mohol priznať primerané finančné zadosťučinenie je, že spotrebiteľove práva a povinnosti sú porušené a sám vyvíja iniciatívu, ako túto situáciu odvrátiť a zabezpečiť si súdnym rozhodnutím ochranu. Predmetom predchádzajúceho konania bolo výlučne zdržanie sa použitia dohody o zrážkach zo mzdy, o ktorom rozhodol súd vydaním rozsudku, ktorým žalobe vyhovel, čo však podľa žalovaného v žiadnom prípade nemožno vyhodnotiť ako úspešné uplatnenie porušenia práv alebo povinností. Uvádza, že dohoda o zrážkach zo mzdy, ktorá má byť podkladom na zaplatenie primeraného finančného zadosťučinenia nebola vyhlásená za neplatnú, preto ju žalovaný ako štandardný zákonný inštitút mohol aplikovať. Dôvodnosť uplatnenia primeraného finančného zadosťučinenia a najmä jeho výšku, považuje žalovaný za nedôvodné a neprimerané a bez akejkoľvek opory v zákonných ustanoveniach, keďže ide o právom aprobeovaný inštitút. S poukazom na výsledok predchádzajúceho konania, uvedené nemožno vyhodnotiť ako synonymum porušenia práv a povinností zo strany žalovaného, ktoré by zakladalo vo vzťahu k žalobcovi nárok na priznanie primeraného finančného zadosťučinenia. Žalovaný zdôrazňuje, že účelom a zmyslom § 3 ods. 5 zákona o ochrane spotrebiteľa je odškodniť spotrebiteľa za diskomfort, ktorý nastal z dôvodu, že spotrebiteľ sa rozhodol uplatniť ochranu proti porušeniu práv a povinností zo strany dodávateľa na súde a v tomto konaní bol úspešný. Nepostačuje však, že dodávateľ porušil svoje povinnosti. Primerané finančné zadosťučinenie nemôže ani v zmysle citovaných rozhodnutí slúžiť neprimeranému finančnému obohacovaniu sa spotrebiteľov. V konaní tiež bolo nevyhnutné skúmať aj hľadisko primeranosti uplatneného nároku, keď žalobca nepreukázal, v čom pociťoval porušenie svojich práv, aké to malo pre neho dôsledky, v čom vidí odôvodnenosť požadovanej výšky primeraného finančného zadosťučinenia a podobne, ktoré sú nevyhnutné pre priznanie žalovanej sumy. Poukazuje aj na judikatúru Okresného aj Krajského súdu v Prešove, ktorá sa v podobných veciach snaží eliminovať zneužívanie tohto inštitútu a rozsahu priznaného finančného zadosťučinenia považuje za dostačujúci v rozmedzí 50 - 100 eur. Na základe týchto dôvodov navrhol žalovaný podanému odvolaniu vyhovieť.

4. Žalobca sa k podanému odvolaniu nevyjadril.

5. Odvolací súd preskúmal rozsudok v napadnutom rozsahu, a teda okrem výroku II., ktorým bola žaloba v prevyšujúcej časti zamietnutá, v zmysle zásad vyjadrených v § 379 a nasl. zákona č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku (ďalej len CSP), spolu s konaním, ktoré jeho vydaniu predchádzalo, vec prejednal bez nariadenia pojednávania (§ 385 CSP) a zistil, že odvolanie žalovaného nie je opodstatnené.

6. Je potrebné konštatovať, že súd prvej inštancie pri rozhodovaní o veci v dostatočnom rozsahu zistil skutkový stav a zo zistených skutočností vyvodil aj správny právny záver. Keďže ani v priebehu odvolacieho konania sa na týchto skutkových a právnych zisteniach nič nezmenilo, odvolací súd si osvojil náležité a presvedčivé odôvodnenie rozhodnutia prvoinštančným súdom, na ktoré v plnom rozsahu odkazuje.

7. Všeobecným právnym predpisom upravujúcim ochranu spotrebiteľa nie je Občiansky zákonník, ale zákon č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa v znení neskorších predpisov. Vo vzťahu k tomuto právnemu predpisu aj Občiansky zákonník má povahu osobitného predpisu a vo svojich ustanoveniach len dopĺňa všeobecnú úpravu danú zákonom č. 250/2007 Z. z. v znení neskorších predpisov o ďalšie osobitné ustanovenia zamerané na ochranu spotrebiteľov. Je to zrejme z ust. § 3 ods. 3 zákona č. 250/2007 Z. z. v znení neskorších predpisov, podľa ktorého každý spotrebiteľ má právo na ochranu pred neprijateľnými podmienkami v spotrebiteľských zmluvách, pričom v poznámke k tomuto ustanoveniu je daný odkaz na ust. § 52 až § 54 Občianskeho zákonníka.

8. V prípade porušenia práva alebo povinnosti ustanovenej zákonom č. 250/2007 v znení neskorších predpisov a osobitnými predpismi, medzi ktoré sa zaraďuje i Občiansky zákonník, vzniká spotrebiteľovi právo na primerané finančné zadosťučinenie. Toto právo vyplýva z ust. § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa v znení neskorších predpisov, podľa ktorého proti porušeniu práv a povinností ustanovených zákonom s cieľom ochrany spotrebiteľa môže sa spotrebiteľ proti porušiteľovi na súde domáhať ochrany svojho práva. Združenie sa môže na súde proti porušiteľovi domáhať, aby sa porušiteľ zdržal protiprávneho konania a aby odstránil protiprávny stav, a to aj vtedy, ak takéto

konanie porušiteľa poškodzuje záujmy spotrebiteľov, ktoré nie sú len jednoduchým súhrnom záujmov jednotlivých spotrebiteľov poškodených porušením spotrebiteľských práv, ale ide o konanie porušiteľa uplatňované voči všetkým spotrebiteľom. Spotrebiteľ, ktorý na súde úspešne uplatní porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi, má právo na primerané finančné zadosťučinenie od toho, kto za porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi zodpovedá.

9. Vychádzajúc z tohto ustanovenia predpokladom pre uplatnenie práva na primerané finančné zadosťučinenie je úspešne uplatnenie porušenia práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi zo strany spotrebiteľa na súde. Zákon teda nevyžaduje pre vznik tohto práva, aby spotrebiteľovi bola privedená nejaká ujma. Postačuje ak k takémuto porušeniu práva alebo povinností dôjde.

10. V tejto súvislosti je potrebné dodať, že v súčasnosti účinné znenie ust. § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z. z. ešte zmiernilo podmienky poskytnutia primeraného finančného zadosťučinenia, pretože toto sa v súčasnosti poskytuje aj bez toho, aby porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej zákonom č. 250/2007 Z. z. v znení neskorších predpisov alebo osobitnými predpismi bolo spôsobilé privediť ujmu spotrebiteľovi. Od 10.6.2013 právo na primerané finančné zadosťučinenie vzniká už úspechom spotrebiteľa na súde v otázke preukázania porušenia práva alebo povinnosti ustanovenej zákonom č. 250/2007 Z. z. v znení neskorších predpisov alebo osobitnými predpismi.

11. Čo sa týka úspešného uplatnenia porušenia práva alebo povinnosti, ako predpokladu pre priznanie práva na primerané finančné zadosťučinenie, tento je naplnený, ak si spotrebiteľ uplatní porušenie práva alebo povinnosti žalobou proti dodávateľovi.

12. K uplatneniu práva na primerané finančné zadosťučinenie nemôže dôjsť kedykoľvek. Toto právo vzniká v zmysle ust. § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa v znení neskorších predpisov po tom, čo zo strany spotrebiteľa dôjde k úspešnému uplatneniu porušenia práva alebo povinnosti na súde. Či došlo k úspešnému uplatneniu porušenia práva alebo povinnosti na súde vyplynie až z právoplatného rozhodnutiu súdu vydaného vo veci samej.

13. Je potrebné konštatovať, že vo veci Okresného súdu Prešov, sp. zn. 14Csp/57/2018, sa žalobca domáhal uloženia povinnosti žalovanému zdržať sa použitia dohody o zrážkach zo mzdy uvedenej v § 1 hlavy 6 - Podmienky zabezpečenia úverovej pohľadávky, úverových podmienok spoločnosti Home Credit Slovakia, a. s., platných od 11.06.2010, týkajúcej sa úverovej zmluvy uzatvorenej medzi stranami sporu dňa 11.02.2011, na výkon zrážok zo mzdy. Vo vzťahu k takto uplatnenému nároku mal žalobca v konaní plný úspech a rozsudok Okresného súdu Prešov zo dňa 17.05.2019, č. k. 14Csp/57/2018 - 87 nadobudol právoplatnosť dňa 05.07.2019. Právoplatným ukončením spomínaného konania bol naplnený predpoklad úspešného uplatnenia porušenia práv alebo povinností, umožňujúcich žalobcovi požadovať od žalovaného právo na primerané finančné zadosťučinenie. Žalobca sa teda bez akýchkoľvek pochybností v inom súdnom konaní úspešne domohol uloženia povinnosti žalovanému zdržať sa použitia dohody o zrážkach zo mzdy.

14. Pri rozhodovaní o primeranom finančnom zadosťučinení treba vychádzať z toho, že toto má plniť jednak funkciu satisfakčnú, jednak funkciu sankčnú tak, aby dostatočne odradila dodávateľa od nekalého konania, ktorého sa dopustil voči úspešnému spotrebiteľovi a jednak to treba chápať ako odmenu za to, že spotrebiteľ sa pustil do sporu s nepochybne ekonomicky a právne silnejším dodávateľom a svojim úspechom priniesol benefit aj pre ostatných spotrebiteľov v tom, že možno predpokladať, že dodávateľ sa konania, ktorého sa dopustil voči nemu, sa už voči ďalším spotrebiteľom nedopustí, prípadne sa ho nedopustí v takej intenzite. Žalovaný napriek neplatnej dohode o zrážkach zo mzdy túto použil a požiadal zamestnávateľa žalobcu o vykonávanie zrážok zo mzdy. Takéto konanie žalovaného nemožno hodnotiť ako konanie v súlade s dobrými mravmi. Zákaz konať v rozpore s dobrými mravmi priamo vyplýva z ustanovenia § 4 ods. 8 zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa v znení neskorších predpisov. Žalobca bol nedôvodne vystavený stavu právnej neistoty, a to až do doby právoplatného skončenia konania vo veci zdržania sa použitia dohody o zrážkach zo mzdy, pričom je bez akýchkoľvek pochybností, že tento stav vyvolal žalovaný, ktorý sa snažil dojednaním neplatnej dohody o zrážkach zo mzdy obísť dôležitý prvok v ochrane spotrebiteľa, a to ex offo súdnu kontrolu zmluvných podmienok

so zameraním na to, či tieto nespôsobujú hrubú nerovnováhu v právach a povinnostiach v neprospech spotrebiteľa.

15. Pokiaľ ide o výšku finančného zadosťučinenia, táto závisí od úvahy súdu. Pri jej určovaní sa zohľadňujú rôzne kritéria a to intenzita, časové trvanie závadného konania, satisfakčná a sankčná funkcia a podobne. Za primerané v prejednávanej veci je potrebné považovať finančné zadosťučinenie vo výške 300 eur, tak ako to správne určil súd prvej inštancie. Takto priznané finančné zadosťučinenie je vyrovnaním ujmy žalobcu, ktorá vznikla konaním žalovaného, je akousi určitou satisfakciou za stav, ktorý musel v dôsledku konania žalovaného trpieť a je aj sankciou postihujúcou žalovaného, ktorý pri dojednaní dohody o zrážkach zo mzdy závadne konal. Spotrebiteľ nie je povinný preukázať ujmu, ktorá mu vznikla, pretože zákon o ochrane spotrebiteľa priznáva právo na finančné zadosťučinenie už vtedy, keď ujma v nadväznosti na porušenie práv spotrebiteľa vzniknúť mohla a spotrebiteľ sa úspešne domáhal ochrany svojich práv. Žalobca sa v tomto prípade úspešne domohol svojho práva, a teda boli splnené všetky zákonné predpoklady pre priznanie finančného zadosťučinenia.

16. Za situácie, že správny je aj výrok o trovách konania strán sporu, odvolací súd z uvedených dôvodov rozsudok v napadnutej časti potvrdil ako vecne správny postupom podľa § 387 CSP.

17. O trovách tohto odvolacieho konania bolo rozhodnuté podľa § 396 ods. 1 CSP v spojení s § 255 ods. 1 CSP. Dôvodom takéhoto rozhodnutia o trovách bola skutočnosť, že žalobcovi v odvolacom konaní trovy nevznikli a žalovaný vzhľadom na výsledok odvolacieho konania nemá právo na ich náhradu.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 ods.2 v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).